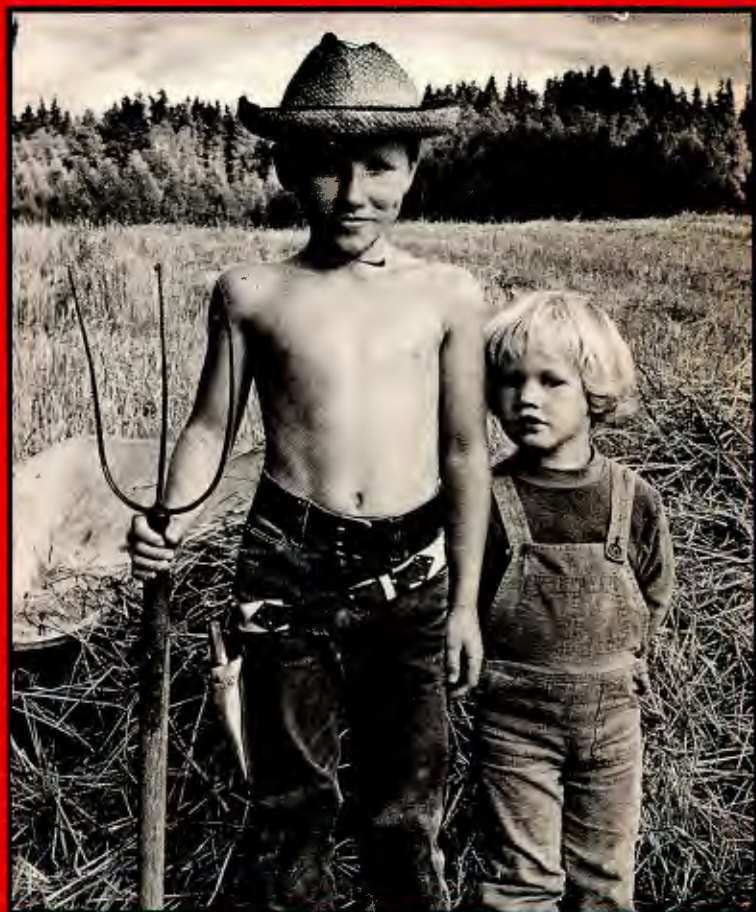

Kjersti Ericsson
**NORGE TRENGER
SOSIALISMEN**

Rød Valgallianse
www.pdf-arkivet.no (2020)

TOM SIDE

Kjersti Ericsson

Norge trenger sosialisme

Rød Valgallianse
1981

TOM SIDE

Kapitalisme betyr ... utbytting av arbeiderklassen

- Hvem er det som skaper verdiene? Hvordan går det til at kapitalistene får mer igjen enn de har investert i form av arbeidslønn, maskiner og råvarer? Er det en lønnsom tryllekunst som bare kapitalistene kan? Nei, det er ingen tryllekunst. Det er arbeiderfolk som skaper verdiene, men det er kapitalistene som innkasserer dem.

Arbeidsdagen kan deles i to: Den første delen går med til å produsere verdier tilsvarende det som trengs for at arbeideren kan opprettholde livet til neste dag. Denne størrelsen tilsvarer det arbeideren får utbetalt i dagslønn. Men arbeidsdagen er ikke slutt med det. Arbeideren står fortsatt i jobben, og produserer fortsatt verdier. Denne delen av arbeiderens verdiskapning tilfaller kapitalisten, og er grunnlaget for profitten hans.

På denne måten blir arbeiderklassen utbytta. Kapitalistene disponerer over store felles verdier som er skapt av arbeiderfolk. Disse verdiene blir ikke brukt til fellesgoder. De blir brukt til nye, lønnsomme investeringer, og delvis til luksusforbruk for kapitalistene.

Men utbyttinga av arbeiderklassen er ikke slutt med dette. Arbeiderne må også betale skatt av arbeidslønna si. Denne skatten går delvis til nødvendige fellesgoder, som helse- og sosialvesen, utdanning og forsvar. Men mye går også tilbake i lommene på kapitalistene. Et eksempel: Folketrygdfondet består av folketrygdavgift som folk har betalt inn. 3 milliarder av dette fondet er gitt

Hvem skaper verdiene?

som billige lån til finansieringsselskaper som A/S Strukturfinans og A/S Næringskreditt.

Nå er det krisetendenser i økonomien. Veksten i nasjonalproduktet synker, og eksportindustrien har problemer. Kapitalistenes profitt er trua. Da trår staten, som dessuten er storkapitalist sjøl, til med en politikk som går ut på å samle penger på statens hender — penger som skal brukes til subsidier til kapitalen: støtte til eksportindustrien, strukturrasjonalisering, så de store blir større og de små forsvinner. Og det skal investeres videre i olja. Disse pengene skaffer staten ved å la det gå ut over vanlige folks behov: ved å ta økonomisk kvelertak på kommuner og fylker så sjukehusavdelinger må legges ned, fritidsklubber stenge, eldreomsorg innskrenkes og daghjemssatser stige, ved å fjerne matvaresubsidier, ved å heve renta på husbank- og studielån osv. Staten er kapitalistenes stat, og setter hensynet til profitten over hensynet til vanlige folks behov.

Arbeidsfolk skaper verdiene. Men verdiene disponeres og brukes av kapitalistene — direkte, og indirekte gjennom staten. Slik kan sosial nød og kjempeprofitter til de største monopolene eksistere side om side. **Utbyttinga av arbeiderklassen er det første gode argumentet for at kapitalismen må avskaffes.**

Økonomiske kriser og utrygghet

- Dere har kanskje sett hvordan måser oppfører seg når det kastes fiskeavfall i sjøen. Hele flokken styrter dit den første ladningen lander, og slåss som ville med hverandre. Så kommer en ny ladning — kanskje litt større, og hele flokken letter og styrter seg ned i den nye ladningen. Sånn fortsetter det. Slik opptrer kapitalistene også. Dukker det opp en anledning til god profitt, så styrter flokken av sted for å investere der, og trækker hverandre ned i løpet. Dukker det opp en anledning til større profitt et annet sted, så letter hele flokken med pengene sine og styrter avgårde til den nye jaktmarka. Dette er det grunnleggende mønsteret i det økonomiske livet under kapitalismen, og det skaper overproduksjonskriser, arbeidsløshet, ødeutkanter og overbefolkete byer.

I det samfunnssystemet som fantes før kapitalismen slo igjennom, nemlig føydalismen, var økonomien basert på små, sjølforsynte enheter. Føydalgodsene og gårdene produserte sjøl alt de trengte. Kapitalismen erstattet føydalgodsets og gårdens egen skomaker, ølbrygging og brødbaking med svære fabrikker som laget sko, øl og brød til hundretusenvís av mennesker. Og andre fabrikker igjen produserte maskinene som hundrevis av skofabrikker, ølbryggerier og bakerier trengte for å lage sko, øl og brød. Det ble arbeidsdeling, spesialisering og varebytte, ikke bare innafor et enkelt land, men også over landegrensene.

Finnes det ikke klasser i Norge?

Alle kan se at et slikt system krever plan dersom det ikke skal bli fullstendig anarki. Men kapitalismen opererer ikke etter noen plan, men derimot etter sultne måser-prinsippet. Kapitalistene driter i hva de produserer bare det gir profitt. Dermed får vi slike vanvittige tilstander som at mens folk har et desperat behov for boliger, går tusenvis av bygningsarbeidere ledige, og mens halve verden sulter, har Norge lagt ned over 100 000 småbruk etter krigen.

Kapitalistene er avhengige av å få solgt varene sine. Hvem skal kjøpe dem? Jo, arbeidsfolk. Men samtidig som kapitalistene ønsker å selge mest mulig, ønsker de også å presse lønningene mest mulig ned — for å få større profitt. Lavere lønninger betyr mindre arbeidskraft og mindre muligheter for kapitalistene til å få solgt varene sine. Det betyr overproduksjon og krise. Denne motsetninga ligger innebygd i det kapitalistiske systemet, og er umulig å løse så lenge kapitalismen eksisterer.

Den kapitalistiske verdensøkonomien opererer også etter sultne måser-prinsippet. Norge er svært avhenig av hva som skjer i verdensøkonomien. Ekspportindustrien vår står for en stor del av det som blir produsert her i landet. Å produsere for et utenlandsk marked er ett forsøk på løsning av problemet med å presse lønningene til arbeidsfolk ned, og likevel få solgt varene sine. Problemet er bare at kapitalister i andre land forsøker samme resept. De ledende industrinasjonene og de største monopolene kjemper desperat om markeder for å få avsatt varene sine. Og krisa blir internasjonal. I dag er vi inne i ei slik internasjonal krise. Bare i den vestlige verden vil arbeidsløshetstalla overstige 25 millioner i løpet av sommeren.

Kapitalismen betyr uunngåelige kriser og grunnleggende utrygghet for arbeidsfolk. Anarkiet i den kapitalistiske produksjonen er det andre gode argumentet for at kapitalismen må avskaffes.

Fred er navnet på mellomrommet mellom en krig og den neste

- Hvordan blir det så slutt på krisa når den først er oppstått? Kapitalismen kan bare løse dette problemet på *en* måte: Gjennom voldsomme ødeleggelser av samfunnets produktivkrefter. Krisa betyr ruin og undergang for mange bedrifter, massearbeidsløshet, direkte ødeleggelser av maskiner, utstyr og hele fabrikker. Gjennom denne prosessen tvinges størrelsen på produksjonen til å tilpasse seg størrelsen på etterspørselen. Gjennom disse ødeleggelsene skapes forutsetningene for en ny oppgang.

Hver krise gjennom kapitalismens historie har lagt grunnen for nye, enda mer dyptgående kriser. Den store depresjonen i 30-åra tok først slutt da den 2. verdenskrig kom. Krig er en effektiv måte å ødelegge store mengder produktivkrefter på, og slik legge grunnlaget for ny oppgang. Krigen er en av det kapitalistiske systemets store kriseløser.

Kapitalisme og imperialismen betyr krig. De store imperialistiske monopol-konsernene og landa slåss om råvarekilder og markeder. Når de har store økonomiske interesser i et annet land, prøver de også å vinne politisk og militær kontroll over dette landet. Stormaktene skaffer seg kolonier og innflytelses-sfærer. I slutten av forrige århundre og i begynnelsen av dette, var det et voldsomt kappløp om koloniene, der Frankrike, England, Tyskland og Belgia dominerte.

Det er lenge siden det var noen «ledige» områder igjen som imperialistmak-tene kunne slå kloa i. Skal en imperialistmakt øke sin innflytelse nå, må det skje på bekostning av en annen, ved *omfordeling*. Men en imperialistmakt gir sjelden fra seg noe frivillig til en annen. Derfor skjer denne omfordelinga gjerne ved krig. Det var slik både 1. og 2. verdenskrig brøt ut. Tysklands styrke, både økonomisk og militært, vokste sterkere enn Englands/Frankrikes. Tyskland ville ha nye innflytesssfærer og kolonier, «Lebensraum» som Hitler så malende uttrykte det. Det fantes bare en måte å få «Lebensraum» på: gjennom krig med England/Frankrike.

Det samme mønsteret begynner å bli tydelig i dag, med Sovjet i Tysklands rolle, USA i Englands. Sovjets økonomiske og militære styrke vokser, Sovjet vil ha nye innflytesssfærer og kolonier. USA er knapt villig til å gi fra seg sine frivillig. Rivaliseringa mellom de to imperialistiske supermaktene truer verden med krig.

Under kapitalismen og imperialismen er fred bare navnet på mellomrommet mellom to kriger. Dette er det tredje gode argumentet for at kapitalismen må avskaffes.

Staten tjener borgerskapet

- I dag snakker regjeringa mye om «lovlig fattede rak», som den har ubetinget plikt til å sette ut i livet. Staten har brukt millionbeløp på politiaksjonen i Stilla, for å tvinge igjennom utbygging. Nå er det riktignok reist berettiga tvil om lovligheten av utbyggingsvedtaket, også på regjeringas egne premisser. Men regjeringa har ikke engang såpass respekt for sitt eget rettsapparat at den gidder vente på Høyesteretts avgjørelse. Likevel framstiller regjeringa det altså som om det er en ufravikelig plikt å sette igjennom stortingsvedtak uansett hvilke midler en er nødt til å bruke, og uansett hvor mye det koster. Ifølge offisielle oppgaver kostet politiaksjonen i Stilla 40 millioner kroner. Til sammenlikning måtte Hordaland fylke skjære ned helsebudsjettet sitt for 1981 med 28 millioner kroner, fordi det ikke «fant penger».

Men staten er ikke alltid like oppsatt på å sette «lovlig fattede vedtak» ut i livet. La oss f.eks. ta arbeidsmiljøloven. Den er utvilsomt vedtatt av Stortinget, og det er ingen som har reist tvil om lovligheten av den eller forsøkt å anke den til Høyesterett heller.

I 1977 døde 50 mennesker som følge av drap eller uaksomt drap her i landet. 4117 ble skadet gjennom voldsforbrytelser. Samme år ble 98 mennesker drept og 17 050 skadet ved arbeidsulykker. Et ukjent antall døde eller ble skadet av yrkessykdommer. Arbeidsmiljøet er altså en langt større trussel mot folks liv og helse enn tradisjonell volds kriminalitet. Så skulle en kanskje tro at arbeidsmiljøloven ble særlig strengt håndhevet, siden den regulerer et så viktig område? Men nei. De fleste brudd på arbeidsmiljøloven blir aldri anmeldt, men ordnet i minnelighet mellom bedrift og arbeidstilsyn. I 1975 anmeldte arbeidstilsynet 2 brudd på arbeidsmiljøloven til politiet. I 1976 var tallet 5—10, i 1977 2 og i 1978 0. Politiet blandes likevel inn i 300—400 saker årlig uten initiativ fra arbeidstilsynet. Hva skjer så med disse sakene? I de fleste tilfellene avgjør politiet raskt at intet straffbart forhold foreligger. Alle dødsulykkene havner imidlertid i det såkalte ettergransningsutvalget. Av 199 saker som ble behandlet der i 1974 og 1975 anbefalte tilsynet straffeforfølgning av 48. Av disse 48 henla politiet 18 uten videre forføyninger. De fleste av de 30 gjenstående sakene førte til mindre forelegg eller påtaleunntatelse. Bare 8 av sakene ble brakt for retten. Seks av disse igjen endte med frifinnelse.

I tillegg gis dispensasjoner fra loven over en lav sko, og på viktige områder, som i oljesektoren, ser en i det store og hele nærmest bort fra lovens eksistens.

Hvorfor er ikke regjeringa særlig interessert i å sette «lovlig fattede vedtak» ut i livet her? De har sagt det sjøl, i langtidsprogrammet for 1978—1981. Der heter det: «... det vil være nødvendig at økonomiske hensyn, og spesielt hensynet til bedriftens konkurransevne, tillegges vekt ved gjennomføringen av loven».

Statens oppgave er først og fremst å beskytte kapitalistenes profitt, ikke arbeidsfolks liv og helse. Storting og regjering vedtok at boring etter olje i nord skulle settes i gang, trass i Alexander Kielland-ulykka. Gjennom kamp og aksjoner kan imidlertid arbeidsfolk noen ganger tvinge igjennom lover og vedtak som betyr en trussel mot profitten. En slik lov er arbeidsmiljøloven, sjøl om den versjonen som ble vedtatt av Stortinget var både tam og amputert. Men «lovlig fattede vedtak» teller lite mot loven om maksimal profitt. **Den norske staten er borgerskapets stat, den tjener kapitalistene og ikke arbeidsfolk. Dette er det fjerde gode argumentet for at kapitalismen må avskaffes.**

Formell likhet, virkelig likhet

- Den franske forfatteren Anatole France har sagt: Under kapitalismen har rike og fattige samme rett til å sove under bruene. Dette er en presis karakteristikk av det virkelige innholdet i de borgerlig-demokratiske rettighetene. Formelt har alle like rettigheter i det borgerlige demokratiet. Men alle veit at det

Samme rett til å sove under bruene...

bare er de fattige som sover under bruene, mens de rike sover i sine gode sen-ger.

Under kapitalismen har rike og fattige også samme rett til å kjøpe opp Aftenposten og VG og skrive hva de vil der. Ytringsfriheten gjelder formelt både for arbeidere og for borgerskap. Men det er borgerskapet som har *midlene* til å la sin stemme bli hørt. Arbeidsfolk kontrollerer verken de store avisene, ukepressen, forlagene eller kringkasting. Og de kan ikke kjøpe seg plass til svære reklameplakater langs veier og på husvegger.

Nå går DNA inn for Skytøens-utvalgets forslag om at arbeiderne skal få 50% representasjon i bedriftenes styre. Likestillinga har altså erobret kapitalismens viktigste skanse. Riktignok skal dette ikke gå ut over eiernes styringsrett, og eierne skal beholde sin styreformann med dobbeltstemme. Det betyr at eiernes og arbeidernes representanter får lik rett til å sparke arbeidere når eiernes profitt er trua. For den økonomiske makta blir ikke rokka ved, og de økonomiske lovene bedriftene opererer med, blir heller ikke rokka ved.

Den formelle like retten under det borgerlige demokratiet hviler på en reell økonomisk og sosial ulikhet. Virkelig ytringsfrihet for arbeidsfolk forutsetter at det er de som kontrollerer Aftenposten og NRK. Virkelig innflytelse over produksjonen forutsetter at den private eiendomsretten til bedriftene er oppheva og gått over i hendene på arbeiderklassens egen stat. **Den formelle likheten under det borgerlige demokratiet er ingenting annet enn et tåketeppe over den virkelige ulikheten. Dette er det femte gode argumentet for at kapitalismen må avskaffes.**

Rett til å velge mellom Solidox og Stomatol

- I dagens Norge er det valgfrihet og folkestyre, heter det. Javisst har en valgfrihet. En kan f.eks. velge mellom Solidox og Stomatol, SI-KO og Pepsodent. Noen har blå striper, andre røde striper eller grønne striper. De ser litt forskjellig ut og smaker litt forskjellig, men grunnleggende er de alle tannkrem og kan brukes til akkurat det samme.

Slik er det også med det store flertall av partier en har å velge mellom ved stortings- og kommunevalg. Noen har blå striper, andre har røde eller grønne, men grunnleggende er de ganske like og kan brukes til det samme, nemlig å opprettholde borgerskapets herredømme i Norge. Et godt eksempel som illustrerer dette er partienes stilling til kampen om oljepengene. Dette er en av de viktigste politiske sakene for arbeiderklassen i Norge i tida framover. Skal oljepengene komme arbeidsfolk til gode, ved at de brukes til å dekke folks behov for helse- og sosialtjenester, utbygging av utdanningsvesenet, flere og bedre boliger, støtte til jordbruket, skape nye arbeidsplasser? Eller skal de brukes til borgerskapets beste, bl.a. gjennom investeringer utenlands som styrker norsk imperialism?

Høyre slår til lyd for at det er livsfarlig å bruke pengene i Norge, de må ut av landet. DNA-regjeringa teller på knappene. Men planleggingsminister Per Kleppe har iallfall sitt standpunkt klart: «De oljeinntektene Norge vil få i årene som kommer, bør brukes til å øke næringslivets engasjement i utlandet,» sa han til Aftenposten 21. august 1980. At DNA-regjeringa ikke er innstilt på å la oljepengene komme vanlige folk til gode, er imidlertid tydelig. I 1981 får f.eks. Statoil beholde overskuddet sitt på 1,5 milliarder til fri disposisjon, til å skalte og valte med som et hvilket som helst annet kapitalistisk storkonsern. Pengene går *ikke* inn i statskassa. Og hva så med de såkalte «grønne» partiene, Senterpartiet og Venstre? Venstre har laga en økonomisk utredning med den talende tittelen: «Oljepengene — opium for norsk økonomi», der partiet går inn for å «gi avkall på fortsatt inntekts- og forbruksvekst og i stedet akseptere en reallønnsutflatning.» Oljepengene bør brukes til investeringer i utlandet. Også Venstres valgprogram sier at oljepenger *ikke* må øke forbruket, men bl.a. gå til «langiktig utbygging av innenlands næringsliv». Senterpartiet har også lansert en «industrivennlig» oljepolitikk der ett av hovedpoengene også er at pengene ikke må brukes innenlands.

Hvorfor er det så livsfarlig å bedre folks levekår? Bruk av oljepengene innenlands vil kunne skje ved f.eks. lavere skatter, økt kjøpekraft, økte investeringer i Helse-sektoren, ved ny virksomhet som f.eks. forlenging av Nord-Norgebanen. Det vil øke antallet arbeidsplasser i Norge, det vil føre til at arbeidsfolk står i en bedre forhandlingsposisjon, og det vil føre til at lønningene stiger. Dette er ikke eksportindustrien interessert i. De vil presse mest mulig ut av arbeidsfolk her hjemme, til lavest mulig pris. Det gir større profitt når varene selges utenlands. Derfor er lavt lønnsnivå og arbeidsløshet i Norge en fordel for eksportindustrien. Det er bl.a. eksportindustriens interesser de «grønne» partiene har gjort seg til talsmenn for.

Hva så med SV? SV går inn for å bruke oljepengene her i landet. Men det hjelper ikke stort når de samtidig framtrer som et støtteparti til DNA og en ivrig talsmann for DNA-regjering etter valget. Et virkelig sosialistisk parti burde istedet avsløre DNAs arbeiderfiendtlige høyrepolitikk.

De parlamentariske valgene under det borgerlige demokratiet er altså i all hovedsak et valg mellom Solidox og Stomatol, SI-KO og Pepsodent. Det er borgerskapets politiske representanter som vil dominere de parlamentariske forsamlingene uansett. I tillegg kommer at de parlamentariske forsamlingenes makt er mer formell enn rell. Hvem er det som til sjuende og sist bestemmer norsk oljepolitikk, feks. spørsmålet om utvinningstakten? I et internt dokument fra industridepartementet heter det: «Mulighetene til å begrense produksjonen til 50 millioner tonn oljeekvivalenter pr. år må anses som svært små i perioden 79—85. Bruk av lovgivningen for å påby lavere produksjon må kunne antas å få så vidtgående negative konsekvenser at det ville være uriktig av de

norske myndigheter å presse en slik løsning igjennom. Norge er fortsatt avhengig av et konstruktivt samarbeid med de private oljeselskaper, og det kan bli dyrt for oss på lengre sikt å kjøre en konfrontasjonslinje på produksjonsnivåområdet.» Og videre: «Med de avtaler som hittil har vært inngått mellom staten og oljeselskapene, har man i praksis ikke har særlig mulighet til å innvirke på produksjonsstart når funn først er gjort. Det er trolig også lite realistisk å håpe at vi vil kunne få private oljeselskaper med på å utsette igangsetting av produksjon fra fremtidige funn.»

De parlamentariske organene fører lojalt borgerskapets politikk. Og de avgjørende bestemmelsene tas ikke i Stortingssalen, men av de kapitalistiske storkonsernene sjøl. **Kapitalisme og folkestyre er uforenlige størrelser. Dette er det sjette gode argumentet for at kapitalismen må avskaffes.**

Norge på den gærne sida i kampen for rettferdighet

- Så lenge kapitalismen eksisterer i Norge, vil Norge stå på den gærne sida i kampen for rettferdighet i verdensmålestokk. Norge står sammen med de imperialistiske landa mot den tredje verdens kamp for sosial, økonomisk og politisk frigjøring. Av hensyn til norske skipsredere prøver Norge å hindre u-landa i

Norge er selv en undertrykkernasjon.

å bygge opp egne, nasjonale flåter. Regjeringa er ikke villig til å avskaffe bekvemmelighetsflagg. Dette gir rederne anledning til ekstrem utbytting av sjøfolk fra den tredje verden, som får hyrer og vilkår forøvrig langt under det norske sjøfolk får.

I stedet for å støtte, og alliere seg med de oljeproduserende landa i OPEC, knytter Norge seg til de imperialistiske landas energisamarbeid i IEA. Det norske oljeselskapet DNO dreiv, og driver, virksomhet i jungelen i diktaturstaten Columbia, der 70% av bøndene eier 7% av jorda. Motstanden fra befolkninga, bl.a. fattige indianere, mot de utenlandske oljeselskapene har vært stor. Det statseide Norsk Hydro har inngått samarbeidsavtaler med oljeselskapet Charter Consolidated som kontrolleres av sørafrikansk storkapital i den britiske delen av Nordsjøen. Norske skip frakter i dag betydelige mengder olje fra andre land til Sør-Afrika.

Regjeringa vil ikke gå til noen lovfestet økonomisk boikott av Sør-Afrika. En kan fordømme apartheid-regimet i ord, men i praksis går næringslivets interesser foran.

Norge støtter den sionistiske staten Israel. Norge tør ikke klart og tydelig støtte den polske arbeiderklassenes kamp for selvfølgelige demokratiske rettigheter. Norge er en liten hund som løper med de store ulvene i håp om å få sin del av byttet.

Og sist, men ikke minst driver Norge imperialistisk undertrykking innafør sine egne grenser, mot den samiske nasjonen. Gjennom flere hundre år har staten røvet samenes territorium, brutt ned kulturen deres, prøvd å tillintetgjøre språket og drevet rasisme og diskriminering. **Norges imperialistiske politikk, både overfor den tredje verden og overfor den samiske nasjonen, er det sjuende gode argumentet for at kapitalismen må avskaffes.**

Halvparten av befolkninga er annenrangs samfunnsmedlemmer

- I Norge i dag er et flertall av kvinnene økonomisk avhengige av menn. Sjøl om yrkesdeltakelsen, også blant gifte kvinner, stadig har steget, gjør de lave kvinnelønningene, det at gifte kvinner ofte bare kan ta deltidsarbeid osv, at de fleste kvinner tjener for lite til å kunne forsørge seg sjøl. I 1978 hadde 62% av alle kvinner i heltidsjobb under 800 kroner i ukelønn. Det samme var tilfelle for 24% av mennene. I 1975 arbeidet ca. halvparten av alle yrkesaktive kvinner deltid. Kvinnene er dessuten spesielt utsatt for å bli skjøvet ut av jobbene når krise og arbeidsløshet truer.

Under kapitalismen er husarbeid, omsorg for barn og tildels for syke og gamle, et privat ansvar, et familieanliggende. I dag får ca. 18% av norske barn under skolealder plass i barnehage. Det private omsorgsarbeidet faller i all hovedsak på kvinnene. Tidsnyttingsundersøkelser viser at gifte menn bruker gjen-

nomsnittlig 0,7 timer pr. dag på barna sine. Dette gjelder uansett om de har 1 eller 5 barn.

Kvinnene bindes til familien, og de har en utsatt og usikker posisjon på arbeidsmarkedet. Det kapitalistiske systemet gjør det umulig for kvinnene å delta i arbeids- og samfunnslivet på lik linje med menn. Overalt hvor de kommer, møter kvinnene nedvurdering eller åpen kvinneforakt. **Under kapitalismen er halvparten av befolkninga annenrangs samfunnsmedlemmer. Dette er det åttende gode argumentet for at kapitalismen må avskaffes.**

Kapitalismen — et brennende hus

- Det finnes altså mange gode grunner til å avskaffe kapitalismen, flere enn dem som er nevnt her. Finnes det så noe å sette i stedet? Mange tviler alvorlig på det. Til dem vil vi si:

For det første: Har vi noe valg? Nei. Kapitalismen er livsfarlig, den *må* erstattes med noe annet. Den skaper stadig nye økonomiske kriser. Den skaper sultkatastrofer i store deler av verden. Den forgifter luften vi puster inn og havet rundt oss. Den gjør at ordet «fred» ikke betyr noe annet enn mellomrommet mellom en krig og den neste. Kapitalismen og imperialismen må ødelegges før den ødelegger oss.

Den tyske dikteren Bertolt Brecht har skrevet et dikt som heter: «Legenden om Buddha og det brennende huset.» Når en mann sitter i et brennende hus, og vi roper til ham at han må uomme ut, spør han da hvilket hus han får i stedet? Kapitalismen *er* et brennende hus. Å «velge» kapitalismen er å velge å brenne inne.

For det andre: Mange mener at det de sosialistiske landa vil kjenner til nå har oppnådd, ikke er så mye å skryte av. Vi er hjertelig uenig. Stalins Sovjet bygde seg opp som en moderne, industrialisert stat i en periode da hele den vestlige kapitalistiske verden var rystet av økonomiske kriser og arbeidsløshet. I denne perioden la de bl.a. grunnlaget for den enorme innsatsen i kampen mot Hitler. Les «Ung må verden ennå være» av Nordahl Grieg, den gir et inntrykk av hva sosialismen, med alle sine feil og svarte sider, var verdt for folket i Sovjet. Og ta Kina. Uten sosialismen ville Kina i dag ha vært verdens annet India. Verdens mest folkerike, nødlidende, utsugde, elendig administrerte og kaotiske stat er blitt et velordnet samfunn der ingen lider nød, der folk kan lese og skrive, og som til og med er i stand til å hjelpe andre folk som prøver å kjempe seg ut av fattigdommen. Og i Kina finnes det en form for lokaldemokrati og aktivitet på grunnplanet som vi ikke finner maken til her hjemme. Vi her i Norge skal skape en norsk sosialisme, ikke en kopi av den sovjetiske under Lenin og Stalin eller den kinesiske. Vi må også prøve å unngå feil — og forbrytelser som er begått i sosialismens navn i disse samfunna. Men la oss ikke understå at sosialismen også har ei stolt historie på jorda.

Afghanske barn i flyktningeleir i Pakistan. De er ofre for Sovjets imperialistiske krig.

For det tredje: Det finnes land som kaller seg sosialistiske, men som slett ikke er det. Dagens Sovjet er det fremste eksemplet. Når folk tror at sosialisme er det systemet som eksisterer i Sovjet i dag, er det forståelig at de foretrekker å brenne inne. Derfor er det nødvendig å slå fast at det sovjetiske systemet ikke har det minste med sosialisme å gjøre.

I Sovjet er det *ikke* arbeiderklassen som har makta i staten og på arbeidsplassene, men et lite skikt av byråkrater. Dette skiktet lever under helt andre forhold enn resten av befolkninga. Slik beskrives det av en som kjenner forholdene:

«Det er ikke bare slik at overklassen ikke kan avsettes fra postene sine, og at lønnene deres kan være ti ganger større enn en arbeiders. De har også bygd opp et system av spesielle fordeler, som arbeiderne ikke har. Overklassen har adgang til egne, velforsynte forretninger, nye og toppmoderne sykehus, egne og toppmoderne ferie- og hvilehjem, biler med privatsjåfører osv. Til denne overklassen bygges det svære luksusleiligheter med alle amerikanske bekvemmeligheter. Ja, ikke nok med det. Noen mil utenfor Moskva har en bygd kjempestore underjordiske tilfluktsrom for disse herrene. Det er svære bygninger som ligger i grupper på noen kilometers avstand fra hverandre og er forbundet med underjordiske tunneller. Her har overklassen alle moderne bekvemmelig-

heter — store leiligheter med kjøkken, baderom, kjøleskap og alt annet den behøver.»

Knappt noe folk i verden er så undertrykt som det sovjetiske. Opposisjon er overhodet ikke tillatt. Kjente opposisjonelle blir forvist, mindre kjente sperra inne på sinnssykehus eller kasta i konsentrasjonsleir.

Sovjetøkonomien er statseid og sentralstyrt. Men statseie er ikke det samme som sosialisme. Var det det, var både Vest-Tyskland og Frankrike på god vei til å bli sosialistiske. En sosialistisk økonomi styres av *arbeiderklassens* stat, den er en sosialistisk planøkonomi, og den er innrettet på å dekke folks behov. Den sovjetiske økonomien styres av et lite skikt med privilegerte byråkrater. Den er ingen virkelig planøkonomi. Tvert imot er det store skjevheter i den sovjetiske økonomien med kronisk landbrukskrise, synkende økonomisk vekst og stigende inflasjon. Den sovjetiske økonomien er ikke innretta på å dekke det sovjetiske folkets behov, men er en krigsøkonomi, som suger til seg ressurser og utarmer det sovjetiske folket. Mens vanlige forbruksvarer og jordbruket blir underprioritert, satses det kolossale midler på våpen. De siste ti åra har Sovjet brukt 240 milliarder dollar mer enn USA på militærapparatet sitt, tross i at Sovjets bruttonasjonalprodukt bare er 60% av USAs. Rundt 60% av alle industribedriftene i Sovjet er involvert i produksjon for det militære, i større eller mindre grad. Den sovjetiske økonomien har som en av sine hovedoppgaver å legge grunnlaget for maktavernes aggresjonspolitik og militære eventyr. Arbeidsfolk må betale prisen. De får kanoner i stedet for smør.

Sovjet er i dag verdens mest aggressive militærmakt og fører grusomme angrepskriger mot fattige land i den tredje verden, som Afghanistan. Sovjet støtter den etiopiske juntaens undertrykkelseskrig mot Eritrea, og Sovjet medvirket aktivt til Vietnams okkupasjon og folkemord i Kampuchea.

Sovjet var en gang et sosialistisk land med arbeidermakt. Det er i dag et kapitalistisk og imperialistisk land, der sosialisme og arbeiderstyre bare eksisterer i navnet.

Sosialismen åpner store muligheter

- Hva kan så sosialismen gi folk i Norge? Sosialismen åpner *store* muligheter for arbeidsfolk. Men det er ikke noe drømmeland der alle problemer forsvinner og pengene vokser på trær. Erfaringene fra de landa som hittil har prøvd å bygge sosialismen, har ihvertfall lært oss det. Ønsker vi f.eks. økt sjølbergning og mindre avhengighet av den kapitalistiske verdensøkonomien? Det betyr kanskje at vi må legge om matvanene våre og spise mer av slikt som kan produseres her hjemme. Ønsker vi å slutte å utbytte u-landa ved å kjøpe råvarene deres billig? Det betyr at noen varer må bli dyrere enn de er nå. Ønsker vi et sterkt og effektivt forsvar mot invasjon? Det må betales for, også under sosialismen. Ønsker vi gratis daghjem til alle barn og menneskeverdige kår for pen-

sjonistene? Verdien til det må skapes gjennom arbeid, også under sosialismen.

Men vi vil være kvitt snylterne som sitter på ryggen vår i dag. Nå subsidierer staten kapitalistene i skipsbyggingsindustrien så det tilsvarer 100 000 kroner pr. arbeidsplass i året. Likevel legges Nyland Verksted i Oslo ned. Dette skjer mens Aker-gruppa, som eier Nyland, har investert 1 milliard i utlandet. Aker får norske skattemidler — og trekker store deler av profitten sin ut av landet. Slike snyltere vil sosialismen befri oss fra. Og da skal det saktens bli mulig å by pensjonistene menneskeverdige forhold.

I dag setter staten opp renta på husbanklån og innskrenker lånerammene så det blir dyrere og dyrere å bo. Boligbygginga sakker langt etter det som er nødvendig. Det betyr svimlende boligspekulasjon, titusenvise av kroner under bordet for å skaffe seg et krypinn. Hushaiene, entrepenørene og bankene skor seg, mens arbeidsfolk bor seg ihjel. Kan sosialismen befri oss fra dette, skal vi saktens kunne betale mer for kaffen og bananene, hvis det betyr bedre kår for folk i den 3. verden.

Hvilke muligheter åpner så sosialismen?

En sosialistisk planøkonomi

• **For det første — en sosialistisk planøkonomi innretta på å tilfreds-
stille folks behov, ikke på å skaffe ei lita gruppe monopolkapitalister
størst mulig profitt.** La oss ta oljepolitikken som eksempel: Fram til 1.1.80 hadde Statoil investert 7,1 milliarder 1979-kroner i Nordsjøen. Det er ca. 15% av de samla investeringene. Den absolutt største delen av de resterende investeringene står de utenlandske selskapene for.

Enorme beløp er altså lagt ned i oljevirksomheten til nå — og investeringene skal fortsette. Og både staten og de utenlandske selskapene vil ha valuta for pengene. De utenlandske selskapene presser på. Det betyr: høy utvinnings-
takt, nye Bravo- og Alexander Kielland-ulykker, oljeforurensninger i havet, arbeidsmiljøloven satt ut av kraft, ødelegging av fiskebankene i nord, livsgrunnlaget forsvinner for kystbefolkninga, svære strukturendringer i det norske samfunnet, svære inntekter som ikke skal komme folk til gode, men investeres utenlands.

Dette er en oljeøkonomi styrt av loven om maksimal profitt. Med et sosialistisk system kunne vi hatt en oljeøkonomi basert på plan, og styrt av folks behov. En sosialistisk stat ville ikke latt utenlandske selskaper rane til seg inntektene fra norske naturressurser, og langt på vei styre norsk oljepolitikk. Under sosialismen ville det vært full nasjonal styring med oljevirksomheten. Vi kunne hatt lav utvinningstakt og ingen boring i nord. Det ville ikke være noen uten- eller innenlandske profittinteresser som presset på for å drive tempoet i været.

Hvor gass skulle ilandføres, og hvor det skulle bygges opp petrokjemisk in-

dustri, kunne avgjøres ut fra hvor det var behov for nye arbeidsplasser. Og staten kunne legge forholda til rette slik at industrien virkelig tjente lokalbefolkninga, i stedet for å bli en byrde, slik anlegget på Rafnes langt på vei er blitt for Bamble kommune. Staten kunne sørge for utbygging av skoler, helse- og sosialvesen, barnehager og kommunikasjonsnett som var i samsvar med behovene på steder som fikk ny industri. Og det kunne settes i gang opplæring av folk lokalt, *både* kvinner og menn, så de kunne fylle jobbene i den nye industrien. Slik kunne det gjøres dersom en satte folks behov i høyetet.

Oljepengene kunne brukes til å tilfredsstille folks behov innenlands, og til å støtte frigjøringsbevegelser i den tredje verden. Norge kunne samarbeide med de oljeproduserende landa i den tredje verden og bruke sin posisjon som oljeprodusent til å kjempe mot imperialismen, ikke til å styrke seg sjøl som imperialismakt, slik det skjer i dag.

Vi kan altså se en god del ting som kunne ha vært gjort dersom vi kunne innrette oss fornuftig og planmessig, og med folkets behov som viktigste rettesnor. Under kapitalismen kan vi det ikke — under sosialismen kan vi det.

La oss ta et eksempel til — datateknologien. Under kapitalismen vil innføring av denne teknologien føre til rasering av arbeidsplasser i stort omfang. Men i en sosialistisk planøkonomi — styrt av hensynet til folks behov, kunne

Gaularvassdraget trues i dag av neddemming. I et sosialistisk Norge skal ikke lenger jakten på profitt styre bruken av naturressursene.

datateknologien vært utnyttet på en helt annen måte. «Roboter kunne overta tungt og kjedelig arbeid. Folk kunne få mer fritid og tid til hverandre ved at arbeidsgiven ble redusert for alle i takt med innføringen av EDB. Moderne data-informasjonssystemer kunne bringe hittil utenkelige kunnskaper inn i ethvert vanlig arbeiderhjem,» som det sies i Rød Ungdoms hefte om sosialismen.

Et siste eksempel: spørsmålet om sjølbergning. Av matkorn innfører Norge nå nesten 90% Bare 40% av matbehovet i sin helhet dekkes av innenlandsk produksjon. Allerede i 1975 var den norske sjølbergingsgraden for klær og tekstiler nede i 45%. Den er nok atskillig lavere nå. En stor del av den norske produksjonen er dessuten innretta på eksport. Dette betyr at vi er svært avhengige av utlandet, og influeres sterkt av krisa i den kapitalistiske verdensøkonomien. Denne avhengigheten virker dessuten inn på vår mulighet til å handle politisk sjølstendig. Og den lave sjølbergingsgraden betyr at ressurser ligger uutnyttet, at distriktene blir avbefolket fordi det ikke «lønner seg» å utnytte de ressursene som ligger der. Et eksempel på dette finner vi i et sitat fra regjeringas eget ressursutvalg i 1975: «Jernforekomster finnes mange steder i Norge. Malmreservene er store, men de fleste er for lavprosentige til at de vil lønne seg til dagens prisnivå... De kjente malmreserver i landet er noe over 300 millioner tonn med ca 125 millioner tonn jern. Tar man med malmer av samme kvalitet som kan drives med gruvedrift, blir reservene 4—5 ganger så store. Senkes kravene til jerngehalt til 20%, blir igjen malmreservene minst doblet.»

Et sosialistisk Norge vil ikke kunne lukke seg fullstendig for verdensøkonomien. Vi bør bl.a. handle med u-landa og gi dem gunstige handelsbetingelser. Men vi kan bygge opp sjølbergingsgraden betraktelig, og gjøre oss mindre avhengige av de imperialistiske landa. Vi kan utnytte råvarene våre, og vi kan videreforedle dem her i landet og skape mange flere arbeidsplasser, blant annet i distriktene.

Frigjøring av ressurser

• **For det andre vil sosialismen kunne frigjøre produktivkreftene, legge grunnlaget til rette for større rikdom og et bedre liv for folk flest.** Men, vil noen spørre, er det ikke nettopp kapitalismen som fører til en rivende utvikling av produktivkreftene, og av ny teknologi? Jo, så lenge det gir profitt. Men allerede Lenin pekte på at kapitalismen også betyr bevisste forsøk på å holde tekniske framskritt tilbake. Svære monopoler som kontrollerer et veldig marked og kan ta kunstig høye priser av den grunn, er ikke interessert i at det gjøres nye oppfinnelser som gjør at produktene deres kan lages billigere og bedre. Derfor finnes det en rekke eksempler på at monopoler har kjøpt opp patentrettighetene til nye oppfinnelser, for å sikre seg mot at andre fikk tak i dem. Men de har heller ikke brukt dem sjø! Slik hindrer kapitalismen tekniske framskritt.

Dessuten produseres det under kapitalismen *med vilje* produkter som går fort i stykker, slik at folk må kjøpe nye. «Planlagt ødelegging» kalles dette i USA. Et eksempel som alle kjenner til: Da nylonstrømpene først kom, var de praktisk talt utslitelige. Dette var lite lønnsomt for produsentene. Nå rakner de for et godt ord.

I dagens Norge sløser industrien enormt med energi. Spillvarmen fra industrien kunne dekke hele behovet for oppvarming av boliger her i landet. Denne sløsinga kan de drive fordi energi er billig. Den norske staten vil heller trampe på samenes rettigheter og bygge ut Alta/Kautokeino-vassdraget enn å heve energiprisene til industrien. Men om energi var dyrt for industrien? Ja, da skulle en raskt se at den nødvendige teknologien til å få ned energiforbruket fantes og ble videreutviklet. Det samme gjelder forurensinger. Det gir ikke profitt å la være å forurense luft og vann, eller sikre arbeiderne mot giftige stoffer i produksjonen, snarere tvert imot. Derfor fortsetter forsøplinga. Teknologien for å stanse den finnes, og kan videreutvikles. Men det lønner seg ikke. Et eksempel: Bedriften A/S Titania, som eies av det utenlandske selskapet NL Industries, INC., har i mange år forurenset Jøssingfjorden med avfallsproduktene sine. NL Industries har truet med å nedlegge de 350 arbeidsplassene i Sokndal dersom A/S Titania ikke får fortsette med utslippene sine. Et konsulentfirma har beregnet at det vil koste 135 millioner kroner over en 40-års-periode i sju byggetrinn å bygge et anlegg hvor utslippene fra bergverksbedriften kan deponeres. Dette er småpenger for NL Industries, som i 1980 hadde et nettooverskudd på 112 millioner dollars. Men ikke en gang småpenger vil kapitalistene ofre på å redde norsk natur og fiskeressurser. Og på dette punktet får de full støtte, både av DNA og AUF i Sokndal.

Produksjon for profitt hindrer tekniske framskritt og hemmer produktivkreftenes utvikling på utallige måter, blant annet ved at den fører til enorme ødeleggelser med visse mellomrom, under de økonomiske krisene. Produksjon for å tilfredsstille folks behov, som under sosialismen, vil kunne fjerne denne tvangstrøya.

Og sosialismen vil kunne frigjøre en annen viktig ressurs, nemlig menneskene. I dag blir stadig flere mennesker tvunget ut av arbeid og over på en mager trygd, fordi det ikke er profitabelt nok for kapitalistene å utnytte dem i arbeidslivet. Uføretrygd og førtidspensjonering brukes ofte som midler til å skjule arbeidsløsheten når bedrifter nedlegges eller innskrenker. Det finnes også en stor skjult arbeidsløshet blant ungdom og kvinner. Denne utstøtinga fra arbeidslivet skaper store sosiale problemer.

Under sosialismen vil ikke en stor del av befolkninga være overflødig, slik som nå. Sosialismen har bruk for deres arbeidsinnsats og skaperkraft, for alle de menneskelige ressursene som kapitalismen henviser til skraphaugen.

En kjent amerikansk bedriftspsykolog har kommet med følgende hjerte-

sukk: Det er utrolig hvilken oppfinnsomhet og fantasi arbeiderne viser, og hvilke anstrengelser de gjør seg for å lure tidsstudiemannen! Tenk om all denne energien kunne blitt brukt til å fremme produksjonen! Men arbeiderne vet at høyere produktivitet ikke kommer dem til gode, men gjerne betyr økt utsvetting, sprengte akkorder og rasjonaliseringer. Så lenge det er kapitalistene som har makta i bedriftene, kan ikke arbeiderne bruke sine skapende krefter. Og det er ingen høystemt frase at det ligger voldsomme skapende krefter i vanlige folk, krefter som ikke blir utløst under kapitalismen. Borgerskapet veit det sjøl, og de er både redde for disse kreftene, og frustrert over at de ikke kan bruke dem til å øke profitten sin. For å kunne slippe løs arbeidsfolks ressurser og skapende evner, trenger vi et nytt samfunnssystem, nemlig sosialismen.

En stat som tjener arbeidsfolk.

- **For det tredje vil sosialismen gi folk i Norge en stat som tjener arbeiderklassen og det arbeidende folket — ikke borgerskapet.** Tenk på hva det vil bety på alle områder i samfunnslivet: på det økonomiske området, på helse- og sosialvesenets område, på kultur- og skolepolitikens område, på forsvarspolitikens område. Den norske staten i dag er et enormt maktapparat. Den suger penger ut av arbeidsfolk og bruker dem til monopolkapitalens beste. Den bidrar aktivt til strukturrasjonalisering og avfolking av utkantene. Den tvinger kommunene til å foreta nedskjæringer av sosiale og helsemessige tilbud. Den bestemmer langt på vei hva folk skal få av informasjon, gjennom kontrollen med NRK. Den bestemmer hva barna skal lære, gjennom skolevesenet. Den bestemmer at Norge skal gjøre seg avhengig av NATO og USA i tilfelle krig. Statsapparatet under arbeiderklassens kontroll, det vil bety enorme forandringer.

En stat som kontrolleres av arbeiderklassen vil også kunne bety en helt annen type stat enn den vi kjenner fra Norge i dag. Statsapparatet i Norge er fullt av privilegerte byråkrater som har liten eller ingen kontakt med dem de skal styre. Under sosialismen vil vi kunne overføre flere og flere av byråkratiets oppgaver til arbeidsfolk sjøl, slik Lenin går inn for i Staten og revolusjonen. Og vi vil kunne skjære ned på «bein», høye lønninger og andre privilegier. Vi vil kunne innføre plikt for statsfunksjonærene til å rådføre seg med vanlige folk — konfronteres med deres kritikk — og med jevne mellomrom sjøl delta i det vanlige arbeidslivet. Vi vil kunne lære av en del av de metodene som ble forsøkt under kulturrevolusjonen i Kina, uten samtidig å falle i de samme grøftene. Norge har også et bedre utgangspunkt for å få arbeidsfolk til å delta direkte i statsstyringa — fordi arbeidsfolk i Norge har et langt høyere kunnskapsnivå enn de hadde både i Lenins Sovjet og i kulturrevolusjonens Kina.

Et sosialistisk demokrati

• For det fjerde vil sosialismen kunne gi folk i Norge et demokrati som **IKKE** bare betyr at de får velge mellom Stomatol og Solidox en gang annethvert år. Under sosialismen vil demokrati bety virkelig medbestemmelserett, og ikke minst virkelig medvirkning, for arbeidsfolk. Slik sies det i AKP (m-l)s prinsipp-program (s. 105): «Sentrale statsorgan må bli sette ned og kontrollert av folkevalde forsamlingar. Røysteretten må bli utvida til å gjelde ikkje berre val av delegatar, men også retten til å kalle dei attende og byte dei ut med andre når som helst. På same vis må domstolane, leiinga av industrien, jordbruket, handelen osv. vere under verkeleg folkevald kontroll. Det arbeidande folket må få innsyn i statssaker og høve til å ta mer beinveges del i styret av landet. Det må bli innført arbeidarkontroll både i staten og verksemdene.

Demokratiske masseorganisasjonar, særskilt fagrørsla, må spele ei viktig rolle i det sosialistiske demokratiet. Dei må diskutere statssaker, kome med framlegg og kritikk og også få høve til å vere med på det praktiske arbeidet med å bygge det sosialistiske samfunnet.

Fagforeiningar og andre masseorganisasjonar må vere uavhengig av statsorganana. Fagforeiningane må ha retten til å slåst for interessene til dei fagorganiserte, streikeretten irekna.»

Et sosialistisk demokrati er noe langt mer enn en stemmeseddel i urnen annet hvert år.

«Fagforeningene er en skole i kommunisme alment,» sier Lenin, «men må særskilt være en skole for å trene opp hele arbeidermassen og endelig alle arbeidende mennesker i kunsten å styre en sosialistisk industri. Som spesielle oppgaver for fagforeningene nevner han følgende:

— å forsyne alle de statlige forretningsorganene og administrative organene som har med økonomi å gjøre, med mannskap — folk som kan bruke sin erfaring og dyktighet som arbeidsfolk i statsadministrasjonen.

— Å fostre opp folk fra arbeidernes egne rekker som kan bli fabrikkledere.

— Fagforeningene må få en langt større rolle i virksomheten til alle planleggingsorganene til arbeiderklassens stat, i å legge opp økonomiske planer så vel som program for produksjon og forbruk av lager av materielle forsyninger osv.

Arbeiderklassen skal altså delta direkte i styringa av produksjonen, og fagforeningene må legge stor vekt på å fostre folk til det.

Er alt dette bare fine ord og fromme ønsker? Vi veit at et sosialistisk demokrati ikke utvikler seg automatisk. Også under sosialismen kan det forekomme ufrihet og overgrep. Men sosialismen vil bl.a. skape helt andre *forutsetninger* for aktiv medvirkning fra arbeidsfolk enn det som eksisterer i dag. Deltaking i det politiske livet er også et spørsmål om tid og krefter. Lang og hard arbeidsdag og lang arbeidsreise hindrer mange i å engasjere seg politisk. Dobbeltarbeidende kvinner har verken tid eller ork til å være med i fagforeningsarbeid. Og kvinner som holdes isolert i hjemmet holdes effektivt borte fra politikken.

I dag krever arbeidsfolk i Norge 6-timersdag, bl.a. på bakgrunn av de rasjonaliseringene en kan vente som følge av datarevolusjonen. Men kapitalistene i Norge foretrekker kombinasjonen arbeidsløshet og 8-timersdag for dem som blir igjen. Sosialismen kunne innført 6-timersdagen, og dermed gitt arbeidsfolk bedre anledning til å delta i politisk arbeid. Og sosialismen vil kunne forandre kvinnenens stilling, frigjøre dem fra isolasjonen i hjemmet og fra dobbeltarbeidet. Halvparten av befolkninga vil få helt andre muligheter enn nå til politisk arbeid og engasjement.

Et forsvar forberedt på folkekrigens vei

- For det femte: En sosialistisk revolusjon i Norge alene vil ikke kunne gjøre slutt på krigen. Krigen er en følge av det imperialistiske verdenssystemet. Men i et sosialistisk Norge vil vi kunne bygge opp et forsvar som har langt større muligheter til å stå imot et angrep og frigjøre seg fra en okkupasjon enn det forsvaret vi har i dag. Forsvar er ikke bare et spørsmål om våpentyper og utstyr, sjøl om det også er viktig. Det avgjørende spørsmålet er imidlertid hvilken klasse, hvilken politikk, som står i ledelsen. I 1940 kapitulerte Norge etter kort tid. Den viktigste grunnen til dette var at borgerskapet foretrakk å kapitulere og komme fram til en ordning med tyskerne som gjorde at hjula kunne holdes i

gang og profitten fortsette å strømme inn, framfor å slåss. Hjemmefronten motarbeidet under hele krigen en aktiv motstandslinje, og ville begrense kampen til holdningskampanjer o.l.

I dag har vi et forsvar basert på NATO-styrker fra andre land skal komme Norge til unnsetning dersom krigen bryter ut. Det er svært tvilsomt om disse styrkene vil bli sendt, eller ha noen mulighet til å nå fram. Det innrømmer sjøl høytstående militære. Likevel fortsetter borgerskapet å pøse inn i folk at vi må stole på NATO, vi har ingen mulighet til å slåss med egne krefter. Dette er det samme som å legge opp til kapitulasjon. Borgerskapets politiske linje for forsvaret er den største trusselen mot den norske forsvarsevnen.

Et sosialistisk Norge vil kunne bygge opp et forsvar som er forberedt på å kjempe en langvarig folkekrig. Det ville kunne sikre et effektivt sivilforsvar og virkelig beskyttelse for sivilbefolkninga. Og det vil lære opp soldater og befal, ikke til kapitulasjonisme, men til kampvilje.

Norge på den rette sida i kampen for rettferdighet.

- **For det sjette vil sosialismen stille Norge på den rette sida i kampen for rettferdighet i verden, og sosialismen vil frigjøre den samiske nasjonen.** Sosialismen vil løse Norge fra avtaler med imperialistiske land — avtaler som er innretta på å holde u-landa nede. Sosialismen vil bety at norsk, imperialistisk eiendom i den tredje verden overføres til vertslanda. Sosialismen vil bety en utenrikspolitikk basert på allianse med undertrykte nasjoner — mot imperialismen.

Sosialismen vil gi det samiske folket i Norge full nasjonal sjølråderett. Ønsker de å danne egen stat, sammen med det samiske folket i de andre landa der samene finnes, så vil vi støtte den samiske nasjonens gjenforening — vi vil gi dem det territoriet de har krav på, og gi den unge samiske nasjonen politisk og økonomisk støtte, som vederlag for hva den norske staten har gjort av forbrytelser gjennom flere hundre år. Ønsker samene å bli innafor grensene av et sosialistisk Norge, som en minoritetsnasjon, så vil de få full råderett over vann og land i Sameland. De vil få regionalt sjølstyre innafor et bestemt geografisk område, sjølstyre som omfatter alle samfunnsmessige forhold som samene ønsker: økonomisk, kulturelt, språklig, politisk og sosialt. Den norske staten vil også bruke store økonomiske ressurser for å utvikle Sameland i tråd med samenes ønsker.

Frigjøring av kvinnene

- **For det sjuende vil sosialismen kunne frigjøre kvinnene.**

At kvinnene er annenrangs samfunnsmedlemmer under kapitalismen, skyldes både at de fungerer som reservearbeidskraft — som kan trekkes inn i arbeidsmarkedet når det er høykonjunktur og skyves ut igjen når det er krise, og at fa-

milien fungerer som en økonomisk enhet, at nødvendige omsorgsfunksjoner er privatisert. En sosialistisk planøkonomi vil gjøre slutt på behovet for reservearme av arbeidskraft — den vil kunne skape stabile arbeidsplasser for kvinner. Og den vil kunne bygge ut den offentlige omsorgen, både for barn (gratis daghjem og fritidshjem til alle barn), syke og gamle. Den sosialistiske staten vil aktivt kunne bekjempe kvinneundertrykkende holdninger, både i skole og massemedia. Vi vil kunne få både forbud mot porno, og ikke minst håndheving av forbudet. Sosialismen vil kunne gjøre slutt på prostitusjonen og gi de prostituerte et menneskeverdig liv.

For hver dag blir argumentene for å avskaffe kapitalismen flere og flere. Sosialismen er en nødvendighet, og den har svært mange gode og saklige argumenter på sin side.

Rød Valgallianse er imidlertid ikke den eneste deltakeren i valgkampen som kaller seg sosialistisk. Hva slags sosialisme står så NKP, SV og DNA for?

NKP

Det er ikke bryet verdt å ofre mange ord på «sosialismen» til «NKP». NKP er Sovjet-imperialismens talerør i Norge. Den «sosialismen» de tilbyr norske arbeidfolk, er av det forhatte slaget som vi i dag ser praktisert i Sovjet. I sine programmer og brosjyrer hyller NKP Sovjet som et sosialistisk land med virkelig arbeiderdemokrati og en økonomi som tjener folket. Når NKP sier at vi må lære av Sovjet og styrke det økonomiske og kulturelle samarbeidet med Sovjet i dag, så er det forslag om å knytte oss nærmere til, og gjøre oss avhengige av verdens mest aggressive imperialistmakt.

Sovjet er verken sosialistisk eller kommunistisk, og NKP er verken et sosialistisk eller kommunistisk parti.

SV.

«Drømmen om den skitne, jomfruelige arbeider med hjelm som den revolusjonære kraft er forlatt. Vi tror ikke lenger på det tøvet der.» Ordene falt på SVs landsmøte i mars, et landsmøte som vedtok å gjøre «sosialisme på norsk» til en merkesak i valgkampen. Men trass i at SV kaller seg sosialistisk, har de tydeligvis ikke særlig tiltro til arbeiderklassens evner til å kjempe fram et nytt samfunn. Arbeiderklassen har riktignok aldri spilt hovedrollen i SVs politikk i praksis. Nå gjør den det heller ikke teoretisk.

Hva har så SV å sette i stedet for «tøvet» om den revolusjonære krafta i arbeiderklassen?

Hva er strategien for SVs «sosialisme på norsk»? I et diskusjonsopplegg om «Arbeidermakt i 80-åra» lanseres ideen om «arbeiderstyrte samfunnsfond i distrikta (ASD)» som en viktig del av strategien for sosialismen. Den enkleste og

Stemningen ikke alltid på topp under SVs landsmøte?

greieste veien til sosialismen ville ifølge dette debattopplegget være å øke arbeiderrepresentasjonen i bedriftenes styrer gradvis. Men denne veien er dessverre ikke farbar fullt ut, for «dei sosialdemokratiske LO-leiarane støytter her på ein mur dei ikkje kjem over: **Grunnloven**. En lov om arbeiderflertall i bedriftsstyrene ville være i strid med grunnloven, og derfor nytter det ikke å få sosialisme på det viset. Her kommer imidlertid SV-lederne med en lur vri som ikke støter mot den samme muren: «Arbeidarstyrte Samfunnsfond i Distrikta kan bryta den grensa. Det ville vera mogeleg for arbeidarrørsla å kjempa igjennom ein lov om at ein del av overskotet i bedriftene skulle setjast av til nye aksjar som vart ASD-fondet sin eigedom, omlag slik Meidner og svensk LO har gjort framlegg om. I tillegg til ein slik lov kunne ein i tråd med framlegg frå leiande LO-folk utvida den lovfeste representasjonen for dei tilsette i bedriftsforsamlinga frå 1/3 til 40%. I så fall ville ein lov om avsetjing av 10% av overskotet til ASD-aksjar innebera at dei tilsette med sine 40% av bedriftsforsamlinga innan 10 år ville ha fleirtal saman med representantane for ASD-fondet i dei fleste bedrifter med overskot. Vi har da basert oss på statistikk frå 1978 som rekne-eksempel» En slik strategi vil borgerskapet knapt ha noe å stille opp mot, for, som det sies i debattopplegget: «Ein slik lov om avsetjing av overskot til ASD-fond ville truleg ikkje støyta på grunnlovsmessige hindringar. Ingen lov forbyr staten å laga nye reglar for fondsavsetning, og ingen lov forbyr arbeidarane å eiga aksjar kollektivt.»

I full samklang med grunnloven stevner altså SV fram på sosialismens vei ved å gjøre arbeidsfolk til aksjeeiere gjennom «ASD». For SVs skyld får vi håpe at profitten i åra som kommer blir størst mulig, så avsetningene til ASD-fonda og overgangen til sosialismen kan skje raskt og smertefritt. Så spør det bare om SV makter å forklare arbeidsfolk at de må innstille lønnskampen og andre angrep på profitten hvis det skal bli noen sosialisme innen overskuelig framtid.

Dette er en oppskrift på hemningsløst klassesamarbeid, ikke på sosialisme. Tanken om at arbeiderne kan innføre sosialismen gjennom å kontrollere de enkelte bedriftene, er dessuten tilbakevist utallige ganger tidligere. Hva hjelper det om arbeiderne har flertall i bedriftsforsamlingene, med eller uten hjelp av «ASD», når de økonomiske lovene for kapitalismen fortsatt gjelder, og bedriften fortsatt produserer for profitt? Arbeiderne får økt makt til å presse lønningene ned, og økt makt til å si opp arbeidere når profitten er trua. Er **det** sosialistisk arbeidermakt? Dersom arbeiderne skal styre den enkelte bedrift, og det kapitalistiske systemet fortsatt består, betyr det bare at arbeidere på forskjellige bedrifter konkurrerer mot hverandre på samme vis som bedrifter konkurrerer mot hverandre i dag, slår hverandre konkurs og knuser de svake. I stedet for arbeiderklassens felles kamp mot kapitalistene, får vi arbeidergruppers kamp på kniven mot hverandre. Er det sosialisme?

En annen merkesak for SV er «kampen mot høyrebølgen». Men det viktigste og største høyrepartiet i hele etterkrigstida, nemlig DNA, ønsker SV å gi «kritisk støtte». Hvordan går det an å kjempe for sosialismen og samtidig gi støtte til det partiet som i 30 år har stått som viktigste garantist for kapitalismen?

SV fortsetter også å gi sin støtte til Sovjet, som de kaller «en progressiv kraft mot imperialismen». Land som Cuba og Vietnam, som politisk og økonomisk er helt i lomma på Sovjet, og som med Sovjets støtte driver aggresjon og okkupasjon overfor andre land, kaller SV for sosialistiske.

Kort og godt: Verken praktisk eller teoretisk står SV for sosialisme. SV har tvert imot valgt å støtte slike krefter som i Norge og overalt i verden utgjør de viktigste hindringene for gjennomføringa av sosialismen.

DNA

«Arbeiderpartiet bygger sin politikk på den demokratiske sosialismen. Vårt mål er å utvide menneskenes muligheter for utfoldelse, opplevelse og skaperkraft. Det er et grunnleggende syn i den demokratiske sosialismen at menneskets evne til å skape i samspill med andre, er den viktigste av alle ressurser.»

Disse innholdsløse flosklene er alt som står om sosialismen i utkast til arbeidsprogram for DNA for perioden 1982—85, et dokument på 24 tett-trykte sider. DNA har stort sett sluttet å snakke om sosialismen. En gang i tida prøv-

de DNA å selge statsdrift til det norske folket som «sosialisme.» Norsk Hydro, som samarbeider med sør-afrikansk kapital innen oljebransjen, er statseid. Statoil, som har meldt seg inn i Norsk Arbeidsgiverforening nylig, er statseid. Begge disse statseide selskapene får beholde sine overskudd på henholdsvis 1 milliard og 1.5 milliarder, til fri disposisjon, til aksjeutbytte, investeringer og kapitaleksport. DNA-regjeringa slåss med nebb og klør for prinsippet om at Statoils inntekter bare skal beskattes som andre industriselskap i stedet for å gå inn i statskassa i sin helhet. Om få år vil Statoil operere med overskudd som i tall bare kan konkurrere med statsbudsjettet, og mesteparten av dette skal altså selskapet få beholde sjøl.

Statoil og Hydro driver nå rein utpressing for at regjeringa skal åpne Gullblokk før skjemaet i tempoplanen (som er stram nok fr̄ før). De statseide selskapene driver altså fram økt utvinningstempo. Skal dette skje, krever det voldsomme norske kapitalinvesteringer — og pengene vil bli skaffet fram bl.a. gjennom innstramning på offentlige budsjetter, nedskjæring av folks kjøpekraft og sosial nedrustning. Dette er grådig og glupsk statskapitalisme, og har ingenting med sosialisme å gjøre.

Ett eksempel til: I år foreslo statens personaldirektør, Nils R. Mugaas, at arbeidstilsynets rett til å ilegge tvangsmulkt eller stanse virksomheten ved brudd på arbeidsmiljøloven, ikke skulle gjelde innafør staten og statseide bedrifter. Arbeidstakere med staten som arbeidsgiver skulle altså være ennå dårligere beskyttet mot helsefarer i arbeidsmiljøet enn arbeidstakere i private bedrifter!

I alle viktige saker kjører DNA i spann med Høyre. Alliansen Høyre/DNA prøvde i felleskap å få Norge inn i EEC. De sto sammen i kampen for å få presset gjennom Alta-utbygginga. De står sammen om oljepolitikken, om boring i nord. Nå fører DNA en klarere og klarere høyrepolitikk: sosial nedrustning, fjerning av subsidier på matvarer, den frie prisdannelsen slippes løs, alle prentensjoner om sosial boligbygging oppgis, husbankrenta stiger og lånerammene innskrenkes. Til og med innføring av skolepenger diskuteres i fullt alvor.

Spørsmål er ikke om det er riktig å kalle DNA for sosialistisk. Spørsmålet er heller om en ikke også bør slutte å kalle det sosialdemokratisk.

Kan sosialismen stemmes igjennom på Stortinget?

- Rød Valgallianse er altså det eneste virkelig sosialistiske alternativet ved høstens stortingsvalg. Kan så RV stemme sosialismen gjennom på Stortinget? Nei, det ville ikke borgerskapet tillate.

«...hvis vi får indre fiender, må militæret også være med i forsvaret mot disse,» sa stortingsrepresentant Harald Saue fra Bondepartiet i 1930. Det var ingen oppsiktsvekkende uttalelse den gang. Men i dag snakkes det ikke gjerne høyt om slikt. Militærapparatet er offisielt bare rettet mot ytre fiender. Og politiet er bare rettet mot kriminelle.

Men hvordan er virkeligheten? At politi blir brukt mot streikende arbeidere, har ikke akkurat vært noe særstyt det siste ti-året. Kjente eksempler er Norgasstreiken i 1970, Linjegydsstreiken i 1976 og Bryggearbeiderstreiken i 1977. Under alle disse streikene ble politiet satt inn mot arbeidere som prøvde å hindre streikebryteri. Er streikende arbeidere kriminelle?

Politi i stort omfang er også brukt mot andre folkelige aksjoner. En hel politihær på 600 mann ble satt inn mot demonstrantene i Stilla. Utstyr fra sivilforsvar (lastebiler) og heimevern (brakker) ble tatt i bruk for å tvinge igjennom utbygging av Alta-Kautokeino-vassdraget. Er samer og andre som vil at elva skal leve, kriminelle?

Politi blir altså brukt av den klassen som har makta, borgerskapet, mot arbeidere og andre som kjemper for sine levekår og sine rettigheter. Og borgerskapet forbereder seg på også å ta hæren i bruk, om det skulle bli nødvendig. I 70-åra ble det avslørt en rekke eksempler på at øvelser i å slå ned folkelig oppstand inngikk i NATOs militærøvelser i Norge. Navngitte fagforeninger og folkelige aksjoner, bl.a. fagforeninger i Odda og Trondheim og kampanjen «Norge ut av NATO» figurerte som «fiender».

Overvåkningspolitiet driver systematisk utspionering og kartlegging av politisk progressive. Dette skjer med myndighetenes fulle velsignelse. «Medlem-

skap i lovlig politisk organisasjon eller lovlig politisk virksomhet kan ikke i seg selv danne grunnlag for innhenting og registrering av opplysninger,» heter det i overvåkningsinstruksen. Likevel proklamerer formannen i Stortingets justiskomite, Jan P. Syse, at «når et medlem av AKP(m-l) aktivt og vedvarende forfekter partiprogrammet sitt der det heter at de går inn for væpnet revolusjon, da er det grunnlag for registrering av vedkommende.» I praksis er det ikke overvåkningsinstruksen, men Jan P. Syses retningslinjer som blir fulgt. I 1979 ble det f.eks. oppdaget at et ekstra sett ledninger var koblet til telefonen til den kjente AKP-eren Peder Martin Lysestøl i Trondheim. Dette ekstra settet med ledninger gikk fra telefonsentralen til Politihusets sentral. Koblingene ble til og med fotografert av en pressefotograf. Men «Kontrollutvalget for Overvåknings- og Sikkerhetstjeneste» uttalte at de «ikke hadde funnet noe som gir anledning til kritikk av Overvåkningspolitiet.» Den eneste som fikk kritikk, var telefonmontøren som hadde avdekket det hele. Han fikk en skarp korreks av justisminister Andreas Cappelen fordi han hadde brutt sin taushetsplikt!

Dette er bare ett eksempel blant mange. I 1979 besto sikkerhetsarkivet til Overvåkningsentralen i 1979 av rundt 300 000 navn. Hvem er det som står i disse arkivene? Det kan neppe være nynazister og andre høyreekstremister. Caroline Sarmiento, medlem av den ny-nazistiske terrorgruppa Vigilante, som grov ned dynamitt i skauen for å bruke den mot demonstrasjonstoget 1. mai, jobbet i Forsvarets Overkommando et års tid før hun ble arrestert. Hadelandsmorderne hadde ingen problemer med å slippe inn i Ungdommens Heimevern. En forsker som hadde uttalt seg om Altautbyggingas virkninger på laksefisket, opplevde derimot å få telefonen sin avlyttet. Det er altså ikke nødvendig å være for væpna revolusjon for å bli overvåket. Det klarer seg å ha de gale meningene om laksens vandringer. Men er du bare brun nok, ja da må du kaste bomber eller begå mord før overvåkningspolitiet fatter interesse for deg.

Borgerskapets «indre fiender» er ikke nynazistene, men derimot streikende arbeidere, Alta-aktivister og politisk progressive. I dag utgjør ikke disse gruppene noen trussel mot borgerskapets kontroll av statsmakta. Likevel overvåkes de nøye, og politiet settes inn når de rører litt for mye på seg. Hva ville skjje om de virkelig truet borgerskapets maktposisjon? Ville borgerskapet høflig finne seg i at de ble fratatt kontrollen over alt det de får rikdommene sine fra? Nei, de ville bruke voldsapparatet sitt, politi og hær, til å slå «den indre fienden» ned. Statsmakta i borgerskapets hender, det betyr også voldsapparatet i borgerskapets hender. Derfor nytter det ikke å innføre sosialismen gjennom flertallsvedtak på Stortinget. Det må en revolusjonær omveltning til.

En slik revolusjonær omveltning vil først komme når arbeidsfolk i Norge virkelig ser at kapitalismens hus står i lys lue. Rød Valgallianse kjemper for arbeidsfolks levkår og demokratiske rettigheter under kapitalismen, og vi vil

bruke stortingets talerstol til å fremme deres krav og interesser. Men vi vil og så rope høyt og tydelig at det brenner, så flere og flere skjønner at arbeidsfolk her i Norge må slå seg sammen og tømre sitt eget solide og brannsikre hus. Og når den tida kommer skal Rød Valgallianse være på plass og svinge hammeren det beste vi makter.

Rød Valgallianse er en allianse av partiet AKP (m-l) og uavhengige sosialister. Denne alliansen har en mer begrenset plattform enn AKP (m-l)s program. RV tar f.eks. ikke stilling til spørsmål som proletariatets diktatur eller det kommunistiske partiets rolle under sosialismen. For å presentere partiet AKP (m-l)s syn på disse spørsmåla, trykker vi her to korte utdrag fra AKP (m-l)s prinsipp-program:

Kapittel 29

c) Proletariatets diktatur og proletarisk demokrati

Statsforma under sosialismen er proletariatets diktatur. Dette er ikkje lengre ein stat i den opphavelige tydinga av ordet. Statar før i historia er reiskapar ein klasse bruker for å undertrykke ein annan og sikre utbyttinga, mens proletariatets stat har som si oppgåve å trygge ei samfunnsutvikling som skal avskaffe klassane. Den sosialistiske staten er ikkje ein maskin som den vesle utbyttarklassen nyttar til å undertrykke det overveldande fleirtalet av folket. Proletariatets diktatur er ein maskin som arbeidarklassen nyttar for å undertrykke eit lite fåtal av utbyttarar, medan det er demokrati for det overveldande fleirtalet av folket.

Den viktigaste oppgåva for staten til proletariatet er å fremje produksjonen til beste for det arbeidande folket, trygge demokratiet for fleirtalet, underkue utbyttarar og dei som vil gjenopprette kapitalismen og forsvare landet mot åtak frå framande imperialismakter.

Statsmakta må vere leidd av folkevalde organ som arbeider etter dei retninglinjene Marx og Lenin utvikla: «Vegen ut av parlamentarismen går sjølsagt ikkje gjennom å avskaffe dei representative organa og valprinsippet, han går gjennom å gjere dei representative organa om frå prateklubbar til "arbeidande organ"».» (Lenin), og Marx: «Kommunen skal vere eit arbeidande organ, ikkje parlamentarisk organ, utøvande og lovgjevande til same tid.»***

* Lenin: «Staten og revolusjonen» (1971), i *Utvalgte verker i 12 bind*, b. 8, Oktober 1977, s. 61.

** Marx: «Borgarkrigen i Frankrike» (1871), i *Marx/Engels Werke*, b. 17, Berlin, 1976, s. 339.

Arbeidarklassen kan ikkje bruke den gamle kapitalistiske statsmaskinen til å arbeide for seg. Den er knytta til borgarskapet og imperialistiske makter med tusen band, og vil sabotere ordrar frå ei sosialistisk regjering med støtte frå fleirtalet av folket. Derfor må arbeidarklassen og folket knuse den gamle borgarlege staten, avvæpne og oppløyse den borgarlege hæren og det gamle statsbyråkratiet. Arbeidarklassen må organisere eit nytt statsapparat med tenestemenn som er lojale mot det arbeidande fleirtalet og ikkje mot borgarskapet. Forfatninga må slå fast at dette er staten til arbeidarklassen og det arbeidande folket og at han skal tene deira interesser.

Kjernen i denne statsmakta — som i alle andre statsmakter — er våpenmakta. Men hæren under sosialismen skil seg frå tidlegare hærar ved at han er bygd på folkevæpning. Kommunistpartiet må spele den leiande rolla i hæren. Under sosialismen er våpenmakta berre retta mot framand imperialisme, reaksjonære opprørarar og kriminelle valdsmenn.

Proletariatets diktatur kan berre vere ei sterk statsmakt som kan stå imot indre reaksjon og åtak frå imperialistar, dersom det bygger på verkeleg demokrati for det arbeidande folket. Det er eit mål at så mange som mogleg skal bli med på å drøfte og avgjere statsaker. Det er ønskjeleg at meir og meir av statstenesta etterkvart vert utført på arbeidarløn og utan særskilde føremøner framfor anna arbeid, og at tenestemenn også tar del i produksjonen noko av tida.

Under proletariatets diktatur må fagrørsla og andre masseorganisasjonar utvikle brei demokratisk diskusjon og kome med framlegg, kontrollere og diskutere staten og regjeringa, og sjølve aktivt ta del i arbeidet for å endre samfunnet. Verkeleg demokrati for arbeidarklassen og det arbeidande folket er berre mogleg når borgarskapet blir undertrykt. Om tidlegare kapitalistar, agentar for imperialismen eller andre reaksjonære grip til våpen mot sosialismen, må dei underkuast med våpenmakt. Men så lenge reaksjonen ikkje vågar å gripe til våpen, er det politiske massearbeidet det viktigaste våpenet for arbeidarklassen i kampen for å undertrykke borgarleg politikk.

Proletariatets diktatur kan ikkje tryggast utan omfattande demokrati for dei arbeidande massane. Det krev personleg rettstryggleik, verkeleg yringsfri-dom og fri-dom til debatt og kritikk, på møte, i pressa osv. Dette må òg omfatte retten til kritikk av regjeringa og kommunistpartiet.

d) Rolla til kommunistpartiet

Sosialismen og proletariatets diktatur kan ikkje stå ved lag utan eit ekte marxist-leninistisk kommunistparti i leiinga.

Sjålv lenge etter at borgarskapet er styrta, kan det vere stor fare for at det

tar makta igjen. Det har kan hende framleis ein del rikdom og produksjonsmiddel, og det har innverknad over folk, er røynd i politikk, økonomi og militærkunst, og har sterke samband innanlands og utanlands.

Sosialismen kan berre stå ved lag om arbeidarklassen på si side har ein prinsippfast, røynd og sterk organisert kjerne som kan leie revolusjonen vidare.

Kommunistpartiet må leie proletariatet og det arbeidande folket politisk ved å utvikle riktige linjer for å bygge opp den sosialistiske økonomien, vidareutvikle den proletariske statsmakta og det sosialistiske demokratiet og trygge det nasjonale sjølvstendet. Partiet må leie ved å utvikle rett politikk ved hjelp av masselinja og drive politisk kamp for å vinne oppslutning frå massane om linja si, og vinne den politiske leiinga i fagrørsla og andre masseorganisasjonar slik at dei støt partiet si linje for å utvikle sosialismen.

Partiet må spele den leiande rolla i staten. Samstundes er det avgjerande viktig at kommunistpartiet under sosialismen held fram med å vere eit ekte, revolusjonært arbeidarparti. Organisasjonen til kommunistpartiet må ikkje bli eit vedheng til statsapparatet. Kommunistpartiet må vere dominert av arbeidrarar og andre arbeidsfolk som ikkje sit i administrative stillingar, men deltar i produksjon og anna vanleg arbeid. Partifunksjonærar bør jamleg delta i produksjonen. Partimedlemmer i viktige statsstillingar bør ikkje ha økonomiske føremoner som gjer at dei i levesett skil seg frå den klassen dei skal tene.

Partiet må vere den framskridne avdelinga til dei arbeidande massane og halde sine nære band til heile det arbeidande folket ved lag, det må ikkje vere eit apparat av funksjonærar.

Det er også avgjerande viktig at partiet held fast på den revolusjonære, marxist-leninistiske linja si. Det krev at partiet har ei vitkskapleg holdning, studerer både teorien og røynslene grundig, og nyttar kritikk og sjølvkritikk. Partiet må kjempe mot borgarleg politikk og ideologi i og utanfor rekkene sine. Det må utvikle linjekampen gjennom levande demokratisk diskusjon og krevje streng disiplin når linja skal settast ut i livet.

Kapitalismen er et brennende hus, skriver Kjersti Ericsson, og presenterer åtte gode argumenter for at kapitalismen må avskaffes.

Hun spør videre: Har vi noe å sette i stedet? Hun svarer et klart ja, gjennom å vise hvilke muligheter sosialismen åpner på sju grunnleggende samfunnsområder, bl.a. for demokratiet, utnytting av ressurser og økonomi, frigjøring av kvinnene og kampen for fred og rettferdighet i verden.

Hun kommenterer også kort hva slags sosialisme DNA, SV og NKP står for, og viser hvorfor sosialismen ikke kan stemmes gjennom på Stortinget.

Kjersti Ericsson er amanuensis ved Institutt for kriminologi, og nestleder i AKP(m-l).

Utgitt av
Rød Valgallianse,
Boks 211, Sentrum, Oslo 1
Tlf. (02) 41 40 32
Bernt Ankers gate 6 B

Kr.10,-